

Karlstad 17 juni 2021

Nulägesbild – Så mår företagen i Värmland med anledning av covid-19

Den blomstertid nu kommit och med den en sommar som fortfarande kommer att präglas av en pandemi. Men, många av företagen vittnar om högttryck och var tredje värmlänning är färdigvaccinerad. Det skapar förhoppningar inför sommaren.

För några ligger förhoppningen i möjligheten till semester och återhämtning, för andra i möjligheten att en bra sommar leder till mer rörelse och därmed bättre affärer.

Vår trettonde upplaga av *Så mår företagen i Värmland med anledning av covid-19* baseras på 180 personliga samtal som alla vi som arbetar på Handelskammaren haft med våra medlemmar sedan slutet av april. Som alltid – en samling av röster och en ögonblicksbild.

- **Högt tryck!** De positiva signalerna kvarstår, har i några fall förstärkts och många företag uppger att de går väldigt bra. Delar av tjänstesektorn, så som restauranger, hotell, barer och nöjesanläggningar har det fortsatt tufft och där sätter man sitt hopp till en bra sommar och fortsatta lättnader av restriktioner.
- Det ökade antalet vaccinerade i samhället, tillsammans med de **anpassningar av smittskyddsåtgärder** som infördes 1 juni uppges ha fått en positiv effekt hos exempelvis restauranger, varuhus och träningsanläggningar. Samtidigt såg desamma direkt mycket tydliga effekter i motsatt riktning i samband med att de tillfälliga lokala rekommendationerna för Värmland infördes någon vecka senare. De nya värmländska restriktionerna slog åter hårt mot utsatta branscher som besöksnäringen. Igår förlängdes också Folkhälsomyndighetens allmänna råd om allas ansvar att förhindra smitta till och med den 30 september.
- **Rekryteringsbehov av fler medarbetare** nämns bland många branscher. Det finns också en gemensam utmaning i att det många gånger är svårt att få tag på rätt kompetens och särskilt inom besöksnäringen är läget på flera ställen akut inför sommaren. De medarbetare man varit tvungen att säga upp under de tuffa tider som har varit har sökt sig till andra branscher eller valt att vidareutbilda sig och många lyfter branschens stora kompetenstapp.
- Det stora flertalet beskriver **en större flexibilitet för medarbetarna när man pratar om det nya normala**. Några har redan bestämt att de kommer att erbjuda medarbetare att

jobba hemifrån 1–2 dagar i veckan, andra ser att alla måste vara på plats vissa fasta dagar och en tredje har fastslagit att kontoret kommer att vara den huvudsakliga arbetsplatsen. Många pratar dock om längtan till arbetsplatsen, att kunna möta kollegor och tror att många, trots fortsatta möjligheter till hemarbete, kommer vilja vara på arbetsplatsen när det är möjligt.

- **”Hur kommer alla andra att göra?”** Hur blir det egentligen när vi återgår till det nya normala? Många menar att teamen och teamkänslan har tagit stryk under den tid vi genomlevt, oavsett om man arbetat på distans eller varit på arbetsplatsen. Man har ändå jobbat mer individuellt och restriktioner, nya arbetsätt och anpassningar i arbetet gör att det mellanmänskliga varit helt annorlunda. Att man kommer behöva arbeta med grupputveckling, arbetsplatsens kultur och värderingar och de långsiktiga frågorna när man är tillbaka efter sommaren. **”Upplever det som att luften har gått ur”**. Flera ser att motivationen nu sviktar hos många, att man har kraftsamlat och kämpat under den här tiden och att drivkraften varit att klara av corona. **”Hur motiverar man såväl medarbetare, som sig själv, nu när allt börjar bli bra igen?”**
- **Råvaru- och materialbristen** fortsätter vara ett faktum för många företag inom en rad branscher. Man fortsätter konstatera att beläggningen kunnat vara högre eller kunderna varit fler om man bara kunde få tag på det man behöver i tillräckligt stor utsträckning.
- Likaså kvarstår **utmaningar kring leveranser och återigen nämns containerbrist** som en försvårande faktor. Och fortfarande slår detta igenom på en rad olika verksamheter, allt ifrån tillverkande industri till sällanköpshandeln.
- **”Det gäller att boka in nu när det finns plats i kalendrarna”**. De fysiska mötena och besöken börjar bli fler och företag som genomför mycket uppsökande säljarbete ser en förändring i att fler nu både vill och får ta emot externa besökare.
- **De nya inresereglerna** som trädde i kraft den 11 juni och som gör att vaccinerade normän slipper karantän vid återresa till Norge skapar stora förhoppningar hos bland annat gränshandeln och andra delar av besöksnäringen. Osäkerheten kring hur normännen kommer att bete sig kopplat till det nya reglerna gör det dock svårplanerat för exempelvis matvarubutiker längs gränsen när det gäller bemanning och sortiment.
- **Konkurserna** var färre under perioden januari – maj 2021 än motsvarande period 2020. 51 stycken jämfört med 72.

Industri

- **”Högt tryck!”** Det råder fortsatt bra tider, marknader verkar ha återhämtat sig, många upplever en bra fart och en fortsatt hög efterfrågan.
- Bekymmer kring kapacitet, tillgången till råvaror och leveranser nämns dock i vartenda samtal. **”Vi går bra med det är väldigt stökigt”**. En del pratar om en osann efterfrågan. Att efterfrågan inte är så stor som den kan se ut eftersom alla köper dubbelt så mycket

som de behöver och hoppas på att få hälften. Problematiskt då det skapar ett moment 22 och vissa tror att bristen på råvaror kommer att ha en dämpande effekt på uppgången.

- **"Plåt till exempel är oerhört svårt att få tag på, nästintill omöjligt"**. Materialbristen leder till prishöjningar på exempelvis stål och plåt som höjs varannan vecka och som gör det svårt att offerera kunder. Något som också kräver korta beslutstider gentemot kunder för att dessa ska kunna erhålla offererat pris. Bristen skapar också sämre leverans kvalitet för många. Skapar svårigheter att prognostisera - hur blir det med priserna på råvaror över tid? Är det en topp nu? Kommer det dala? Någon pratar om en svallvåg, att nu när högtrycket kom vill alla led i kedjan ha grejer snabbare, och då uppstår problem.
- Många drabbas fortfarande av flöden som inte fungerar på grund av containerbrist.
- Många försöker öka sina lager och ser att det har blivit viktigare med ökad lagerhållning för att minska sårbarheten.
- Flera har rekryteringsbehov och rekryterar löpande.
- Företag inom **livsmedelsindustrin** som levererar till hotell och restauranger ser en ljusning med ökade beställningar men är fortsatt väldigt beroende av dagligvaruhandeln som försäljningskanal.
- Från **stålindustrin** rapporteras att det går väldigt bra och USA nämns som en het marknad.
- Tillverkande företag som levererar mot **förpackningsindustrin** ser ett fortsatt högt tryck.
- **"Sedan ett år tillbaka så säger och producerar vi allt vad vi orkar"**. **Träindustrin** beskriver en boom i branschen, där det snurrar på o alla marknader går för fullt. Även här är USA en het marknad. Många funderar på vad som händer när det vänder och hur det ser ut när det blir stabilt.
- **Underleverantörer till industrin** har fullt upp med uppdrag och med stora projekt som är på gång. Flera uppger att de nu har mer än vanligt att göra och kommer få jobba hårt innan semestern för att hinna bli klara. Vissa är överbelagda och går på full kapacitet och tackar nej till kunder varje vecka. Flera ser också att de kommer öka under hösten. **"Fortsätter det på liknande sätt efter semestern så blir det tufft att hinna med"**. Man ser också en tendens med kortare framförhållning på beställningar.
- De som levererar mot **norska marknaden** ser en marknad som fortfarande står still, norska kunder har inte fått snurr på sina verksamheter och det skapar en oro kring när den egentligen kommer igång?
- Flera uppger att man regelbundet testar medarbetare med snabbtester för covid-19 för att förhindra smittan att nå produktionen. Hos vissa testas även externa besökare.

Handel

- Från handeln ges blandade lägesbilder. Å ena sidan har många sett en tydlig skillnad i antalet besökare och kunder nu när fler är färdigvaccinerade och anpassningarna av smittskyddsåtgärder genomfördes den 1 juni. Å andra sidan såg man direkt en negativ effekt när vi i Värmland, på grund av det höga smittläget, inrättade våra egna lokala rekommendationer.

- **Centrumhandlare** märkte av lite mer rörelse i butikerna efter anpassningen av smittskyddsåtgärder men såg samtidigt en direkt negativ effekt när de lokala rekommendationerna infördes. **”Vi känner av det mer eller mindre direkt”**. Man hoppas på september, på vaccinationerna men tror att det kommer ta ett bra tag innan man är tillbaka till var man var med handeln. **”Det kan ju inte annat än bli bättre”**. Butiker som vanligtvis har mycket norska kunder ser fram emot att dessa ska börja återvända.
- **”Läget har för vår del varit upp och ner hela pandemin, men nu mer beständigt upp”**. Sko – och klädbutiker ser en skillnad nu när fler fått vaccin och äldre vågar sig ut och handla. Att fler återvänder till sina arbetsplatser har också påverkat positivt.
- **Bygg – och färghandlare** fortsätter vittna om högttryck både bland privat – och företagskunder. Det råder brist på allt inom byggvaror och som resultat av ökad efterfrågan och högra fraktpriser har priserna stigit. Exempel på produkter som nämns är att tillverkningen av färg har stannat av på grund av avsaknad av viss råvara. Det höga trycket i butikerna skapar utmaningar när det gäller att säkerställa att kunder håller distans i butiken. Man ser en höst an där man tror på en fortsatt ökning av byggande och renovering. Branschen ser även en fortsatt ökning av e-handel där alla typer av varor säljs.
- **Specialbutiker som säljer ex fritidsutrustning och löparskor** ser tillbaka på ett år som varit det bästa på många år såväl omsättnings – som resultatmässigt. Man har dock fortsatta leveransproblem och det är svårt att få tag i stora volymer och att få rätt saker i tid. Här gläds man åt att människor upptäckt friluftslivet, året runt, även här på hemmaplan.
- **Möbel – och inredningsbutiker** ser sig vara i rätt bransch, folk har investerat mycket i sina hem det senaste året och nu går också utemöbelsortimentet väldigt bra. De som säljer online tycker att det är för tidigt att säga om det i och med de anpassade åtgärderna skett en tillbakagång från online till fysiskt, trycket på online är ännu högt.
- Rekryteringsbehov hos många inom handeln men svårigheter att få tag på kompetens.
- **Leverantörer till dagligvaruhandeln** går bra pga att dagligvaruhandeln gått och går bra.
- **Dagligvaruhandel med centrumlägen** har fortfarande utmaningar då kundgruppen bland annat består av kontorsmedarbetare och studenter och dessa fortfarande i stor utsträckning befinner sig på sina respektive hemmaplaner.
- Att fullvaccinerade normmän sedan 11 juni kan resa till Sverige utan att sitta i karantän vid hemkomsten verkar enligt **butikerna vid gränsen** än så länge inte märkts av så mycket. Man förväntar sig dock fler besökande normmän inom kort. En stor utmaning är resurssättningen då många varsel som lades tidigt nu blivit genomförda och medfört att ordinarie medarbetare slutat. Hur planerar man inför sommaren?
- **”Det är full fart”**. **Bilförsäljare** fortsätter vittna om bra tider och ser också att pandemin medfört nya arbetssätt som exempelvis tidsbokning i bilhallen för kunder. Något som uppskattats och lett till ännu bättre service när kunder kan ställa frågor i lugn och ro. Ett arbetssätt som några kommer fortsätta med.
- **Husbils – och husvagnsförsäljare** ser en stor efterfrågan och det råder nu en brist på såväl begagnade som nya objekt.

Hotell & restaurang och kultur & nöje

- **Campingar** tror på en bra sommar och ser möjligheter i såväl fler gäster från både gamla som nya målgrupper. Man ser också behovet av och möjligheten till ytterligare samverkan inom besöksnäringen. **"Vi behöver vetskap om bra utflyktsmål att tipsa våra gäster om"**.
- Aktörer inom besöksnäringen som **arrangerar olika typer av upplevelser** och som normalt sett till största del har utländska gäster hoppas att de svenskar som gästade dom förra året kommer tillbaka även i år. Att den målgruppen nu utökas permanent samtidigt som de internationella gästerna återvänder. Man är hoppfull inför sommaren och någon ser att de internationella gästerna börjar boka på, om än från låga volymer. Andra upplever dock att de internationella gästerna inte verkar vågar boka alls.
- **Museum, konsthallar, minnesgårdar och andra kulturella mötesplatser** är hoppfulla inför sommaren. **"I år har vi i alla fall ifjol att gå på"**. Man känner sig nu mer rustad och är förberedd och har anpassat sina verksamheter utifrån maxantal besökare, antal i guidade visningar och så vidare. Man längtar efter att få kunna ta emot busslaster av besökare men får fram till dess lösa utmaningar som exempelvis fler parkeringsplatser som kommer som ett resultat av att många inte längre samåker till besöksmålen. **"Vi hade inte räknat med att så många värlänningar skulle besöka oss"**. Någon nämner utmaningar i att man har många unga medarbetare som inte är vaccinerade samtidigt som målgruppen är 55+ där många är fullvaccinerade - hur skyddar man sina medarbetare på bästa sätt?
- De **restauranger** som har möjligheten, satsar på uteserveringar och hoppas på en solig sommar. Många i branschen lever på sommarsäsongen och ett drygt år med minusresultat ska nu hämtas upp av en kanske halvbra sommar. Det finns en oro för att flera inte kommer att klara det vilket kommer visa sig i fler konkurser. Någon uttrycker också oro och stress över att inte våga köra för fullt än med rädslan för bakslag. En del har fortfarande medarbetare permitterade och menar att många mår psykiskt dåligt. Röster hörs också om att olika personer från myndigheter tolkar regelkrav och restriktioner olika.
- Restauranger i köpcenter såg en direkt skillnad när en-personsregeln på restauranger och caféer i köpcentrum togs bort. Även varuhus med restauranger ser en skillnad i att det börjar röra sig mer människor i restaurangerna.
- **"Branschen har tappat väldigt mycket erfarenhet, folk går det alltid att få tag på men erfaren personal är svårt, många gör nu något annat istället"**. Såväl hotell som restauranger vittnar om stora utmaningar när det gäller att få tag på kompetens. Medarbetare som man har tappat eller tvingats att säga upp under den tuffa tid som varit har varit tvungna att söka sig till andra branscher eller har valt att vidareutbilda sig. Man har gått miste om rutinerade medarbetare som nu inte går att få tag på. Man pratar om ett stort kompetenstapp för branscherna och man saknar nu rutinerade medarbetare till exempelvis sina receptioner och restaurangkök.
- Röster från vissa **caféer** säger att dom är trötta av att jobba stenhårt och inte veta om man kommer överleva, trötta på att tillrättvisa kunder som inte följer instruktioner, inte läser information och inte tänker sig för. De har fortsatt tufft då de fortfarande saknar företagskunderna.

- Flera **hotell** har det fortfarande väldigt trögt på boendesidan och någon spår att de kortare vistelserna kommer minska när dom istället ersätts av digitala möten. Ett ytterligare bekymmer är att få numera bokas sig med framförhållning. **”Det finns så mycket kapacitet att det inte behövs”**.
- Några hotell såg att det bokades på under de senaste veckorna men att många privatbokningar bokades av i samband med att Värmland i media pekats ut som ett län med mycket hög smittspridning. **”Ett företag hade bokat 40 rum för konferens och dessa bokades av direkt när Värmland fick den indiska mutationen. Ingen vågar boka rum så länge det ser ut som det gör”**.
- **”Vi är ödmjuka”**. **Resebyråer** har svårt att sja om hösten men är försiktigt optimistiska. Flera säger att så fort man tror att det ska bli lättnader och börjar planera för en bättre tid så blir det tvärtom. **”Vi springer som i ett hamsterhjul”** Ser att man börjat få in bokningar under de senaste månaderna och att fler är trygga i och med att de fått båda sprutorna. Tror dock att många väntar på tydliga besked kring vaccinpass och hur det kommer att funka. Man får signaler om att många vill resa men frågan är om det är redan i höst eller först 2022?
- **Nöjesanläggningar** menar att man måste våga tro på framtiden och släpper program men brottas med utmaningen att hitta medarbetare och har stora anställningsbehov. Tror att de kommer att mötas av många frågor då kunder känner otrygghet. Glädjen över att få börja jobba igen kommer att blandas med ångest för stress och sömnsvårigheter. **”Måste lägga scheman utan att veta förutsättningar.”**
- Många inom restaurang och hotell har valt att skjuta på moms och skatter när möjligheten gavs. Idag ska det betalas dubbelt upp, vilket gör att många har en ansträngd situation.
- Vissa **teater – och musikscener** är fortfarande restriktiva i att satsa. De har blivit besvikna förut och vill inte riskera att behöva återbetala biljetter ännu en gång. **”Inte sugna på alla de tappade sugarna som uppstår vid en uppladdning som inte blir av”**. Flera har produktioner som står och stampar som de hoppas kunna köra igång i höst. Andra tror och hyser hopp om att vara i gång snart och tycker att hela branschen andas optimism. Några har släppt biljetter och upplever att kunderna vill göra saker.
- **Spa – och konferensanläggningar** spår en bra sommar och upplever också en rörelse när det gäller konferensbokningar. **”Folk är utsvultna på konferenser”**. Flera ser ordentliga bokningsvolymerna från september och väldigt mycket för oktober och framåt senare i höst. Man ser fortfarande en hel del event, som exempelvis bröllop, som inte blir av på grund av rådande restriktioner. **”Ingen vill packa ihop festen klockan 22.30 ”**.
- **”KTA varit helt avgörande för att överleva”**. Många ser sig vara i behov av såväl det som omställningsstöd, året ut och tror att man kommer ha ett stort intäktsbortfall under hösten. Att det ännu inte börjat komma in pengar i vissa bolag på den nivå som behövs och någon nämner att den stora risken för många i branschen är att restriktioner behålls **”längre än nödvändigt”** och att stöden försvinner när restriktionerna gör det.

Bygg & anläggning och fastighet

- Fortsatt positiva rapporter från **byggföretag**, både stora som mindre. Byggandet verkar fortsätta såväl på den offentliga, kommersiella och privata sidan. Utmaningen är dock materialtillgången vilket i vissa fall leder till prisuppgångar som dels påverkar marginalerna, dels resulterar i projekt som inte kan färdigställas eller skjuts upp. Någon nämner en oro kring att man ska gå back om man svarat på anbud till fast pris.
- Branschen har rekryteringsbehov och några nämner utmaningar i att få tag på snickare eller medarbetare som exempelvis är nischade inom gips.
- Flera lyfter vikten av att det offentliga fortsätter att genomdriva sina projekt, att det är en motor för branschen.
- **"Den värmländska anläggningsbranschen känns hetare än på många år"**. Företag uppger att det går bra, något det enligt dom också brukar göra vid den här tiden på året, och att det ser positivt ut inför hösten. Men även här har man svårigheter kopplade till att få tag på det man behöver. Inte bara material utan också grävmaskiner och lastbilar.
- **"Vi ska inte klaga i vår bransch"**. Företag inom **el och vvs** har mycket jobb men har i vissa fall svårt att få tag på kompetens som exempelvis elektriker och montörer och är, som så många andra branscher, också dom påverkade av uteblivna leveranser och materialbrist. Ser potential i fler affärer i en växande elbilsmarknad, ett ökat behov av laddningsstationer, solpaneler och energi. Företag som har jobb inom vården och som tidigare pausats ser nu att det återigen öppnas upp för den typen av jobb.
- **Fastighetsmäklare** säger att det fortsatt går bra. Att det rör sig lite på utbudssidan vad gäller villor men att alla objekt försvinner oerhört fort. Man upplever att flera fortsatt sitter still i båten och avvaktar försäljning o byte av bostad. Tror det kommer vara en viss återhållsamhet även i höst. Däremot rör det sig mer på bostadsrättsidan.
- **Fastighetsägare** med hyresrätter ser att den heta villamarknaden med dyra priser gör att fler väljer att stanna kvar i hyresrätten.
- **Kontorshotell** har kommande uppsägningar på kontorsrum, men samtidigt förfrågningar från företag som vill in. De tror att det kommer att lösa sig inför hösten och hoppas även att konferenslokalen kommer bli mer aktuell för många när vi börjar ses mer.

Transport och logistik

- **Åkerierna** går för full fart. Flera ligger över sitt kapacitetstak och begränsningen ligger i att det inte går att få tag på vare sig lastbilar eller chaufförer. Man spår också att läget kommer hålla i sig under ett par år på grund av ökad konsumtion och råvarubrist.
- **Transportbolagen** till sjöss ser en viss tröghet i vissa hamnar när det gäller hanteringen, ofta kopplat till bemanning och medarbetarbrist. Någon ser också vissa utmaningar kring besättningsbyten när en grupp ska åka hem "till sin plats i världen"- att det både är svårare, dyrare och krångligare att få tag på flyg.
- Transportbolag som vanligtvis kör mycket mot gränshandeln är fortsatt starkt påverkade av den stängda gränsen men samtidigt har några kunnat ställa om till att köra mot

butiker runt om i länet som istället haft ett ökat tryck. När gränsen öppnar upp så ser man att det främst är flödena som kommer att ändras.

- Vad gäller gods som går på järnväg på har punktligheten aldrig varit så bra, eftersom det är färre tåg på spåret.
- **"Nu är det mest "hälsa-på-kunderna". Persontransportörer** inom kollektivtrafik kan se en vaccinationseffekt. Det är främst pensionärerna som nu börjat åka igen, samt ungdomar. Finns en oro kring hur det blir när lättnaderna kommer, samtidigt som smittan fortfarande måste hållas nere. Det kommer bli trängre och svårare att se till så att avstånden hålls. Ytterst få uppges använda munskydd. Man ser dock en tydlig begränsning i resandeunderlaget. Det brukar vara högt resetryck under somrarna som skapas av olika event: Musikfestivaler, bokmässa, båtmässa, idrottseven. Nu är det mest "hälsa-på-kunderna".
- **Bussbolag** har varit hårt drabbade under hela pandemin men från vissa ges nu positiva besked inför sommaren och vi hör berättelser om nya uppdrag tack vare att resandet kommit igång lite.

IT

- Något **IT-företag** vittnar om all time high trots att några av deras stora kunder hållit på vissa investeringar. Det hårda trycket på företag vad gäller digitalisering har gynnat IT-bolagen. **"Vi har gynnats av att många har en undermålig infrastruktur"**. Någon nämner att supportdelen av deras affär växt betydligt mer än tidigare.
- Vissa ser utmaningar kopplat till brist på hårdvara som ställer till det för dem.
- Rekryteringsbehov nämns av många och utmaningar kring att finna kompetens. Man nämner också att "on boarding"-processer är långa och betonar vikten av att rekrytera personer som också stannar kvar och blir långsiktiga.
- Några ser en förändring i att de inte fått till att de jobbar med de större team som de gjorde före pandemin. Uppdragen är nu mer baserade på mindre team, de riktigt stora projekten och uppdragen har inte riktigt kommit tillbaka än. De nya uppdragen bygger på färre personer men är samtidigt långsiktiga.

Finans, försäkring, redovisning och juridik

- **Redovisningsbyråer** ser ett ökat antal uppdrag från befintliga kunder. Många ser att man haft mer att göra senaste året och resultaträkningen ser bättre ut. Kunderna har också digitaliserats och mycket mer material och underlag finns idag tillgängligt digitalt vilket öppnar upp för mer flexibilitet och att också mer arbete är möjligt att göra på distans.
- Från vissa **banker** uttrycks en viss oro över att det nu är dags att betala tillbaka olika typer av anstånd som vissa företag har haft och där ser man att det kommer bli tufft för

vissa att klara av det. **“Vi ser förvånansvärt lite konkurser, men har nog ännu inte sett effekterna av kraven att betala tillbaka uppskjutna skatter och moms”**. Man ser också att det fortfarande är en avvaktan vad gäller investeringar hos företagen.

- Någon bank uttrycker att det är lite för lugnt på privatsidan, mycket kopplat till få husaffärer då det knappt inte finns några bostäder ute till försäljning.
- Bankerna själva verkar dock gå bra och många vittnar om bra vinster.
- En spaning inför hösten från bankerna är också det fortsatta kundbeteendet. Kommer man vilja komma tillbaka till kontoret för rådgivning eller fortsätta med det digitala. Vilken viktning kommer det vara på de båda alternativen och hur påverkar det öppettider och bemanning? Den lokala förankringen, hur påverkas den om man inte bokstavligen talat kommer in? Samtidigt ser man en potential i nya målgrupper. Personer som har en lokal förankring i respektive ort men inte bor här för tillfället eller längre - nu kan de fortsätta vara kunder hos banken.
- **Företag som jobbar med pensionsförsäkringar** vittnar om bra tider.
- **Företag inom immaterialrätt** ser en ökad efterfrågan på deras tjänster. Många har haft behovet sedan tidigare och nu väljer de att ta tag i det igen efter att ha lagt det åt sidan under en tid.
- Någon **advokat** vittnar om en positiv utveckling. Att de ännu inte sett de befarade konkurserna och ärenden kring obeståndsdelen är låg.

Andra tjänsteföretag

- Något **rekryteringsbolag** vittnar om all time high och andra bedömer läget som ganska normalt – varken mer eller mindre uppdrag jämfört med ett ”vanligt år”. Man ser vissa utmaningar med att göra så stor del av intervjuerna digitalt och någon menar att det behövs ett fysiskt möte med slutkandidater innan beslutet tas.
- **Bemanningsföretag** ser också många uppdrag komma in och anlitas främst av de branscher som även innan pandemin var stora så som stål, skog, verkstadsindustri men någon nämner samtidigt att nykundsbearbetningen varit och fortsatt är svår.
- Från **teknikkonsulter** ges lite spridda bilder av läget. Några tycker att läget fortfarande är lite avvaktande och att proppen som man nu trodde skulle ha gått ur fortfarande inte gjort det medan andra beskriver ett läge där det går för fullt och att man får in fler förfrågningar än man klarar av. Den senare gäller främst de som levererar mot industri och bygg. Gemensamt i båda fallen är att man ändå rekryterar medarbetare.
- **Konsulter inom HR-området** vittnar om att det går bra. Att pandemin skapat många olika frågor, nya frågor som lett till nya och många uppdrag, inom området, kopplat till exempelvis permittering, omställning och arbetsrättsliga frågor.
- Vissa **konsulter inom förändringsledning och organisationsutveckling** ser sig ha haft många uppdrag då pandemin bland annat har medfört att företag, som har haft ekonomin, nu också haft tiden att ta tag i saker man tidigare inte prioriterat. Andra som har haft en lägre beläggning under våren spår istället mycket uppdrag till hösten då många har avvaktat och då behöver/vill ta tag i saker.

- **Reklam – och kommunikationsbyråer** ger positiva lägesbilder. En reklambyrå har upplevt ett märkbart uppsving sedan nyår och har också fått många nya kunder från andra delar av landet. **”Också mycket roligare samtal. Folk är på gott humör och ringer i positiva ärenden”**.
- Företag som arrangerar grupp – och teambuildingaktiviteter ser att företag börjar boka in sig igen för framtida aktiviteter. Några som främst har haft företag som målgrupp har också ställt om till att erbjuda privatpersoner sina tjänster och ser ett ökat intresse för exempelvis uteaktiviteter.
- **”Ser en stor efterfrågan på att träna ute”**. Träningsanläggningar ser fler komma tillbaka till gymmen, dock från låga nivåer, men tror samtidigt att vårt nya sätt att träna på, som i större utsträckning innebär träning utomhus, kommer göra att återhämtningen till normala nivåer dröjer fram tills årsskiftet. Den ökade efterfrågan på att träna ute har också medfört anpassningar som man ser sig fortsätta med. **”Folk verkar inte banga dåligt väder”**.
- **Golfbanor** har haft en ökning av spelande, såväl gäster som medlemmar.
- **Företag som erbjuder tjänster kopplat till inredning** ser fortsatt att det är privatsidan som önskar deras tjänster, att de gynnas av de många renoveringarna där och har ett minskat tryck från företag. Tror att det kommer bli en efterfrågan av att bygga om kontor för att anpassa till distansarbete – kontorsarbete.
- **Företag som hyr ut kontorsplatser och mindre konferensrum** har inte haft den tillväxt man planerat för men hoppas de att det ska ta fart i höst igen. Får lite förfrågningar, men de flesta vill fortfarande avvakta med att teckna sig för en kontorsplats just nu.
- **Utbildningsleverantörer** fortsätter bedriva utbildningar digitalt och konstaterar att det fungerar väl och tror att man kommer ha en högre andel distansundervisning än tidigare även sen när närundervisning är möjlig.
- **Företag som erbjuder tjänster inom vård och hälsa** märker av ett uppdämt behov av deras tjänster och vissa har ganska så mycket att göra med covidtester på företag och smittspårning. Utbildningar som exempelvis hjärt – och lungräddning har varit satta på vänt då de måste genomföras fysiskt men nu märker de att utbildningar som dessa bokas.
- För några av **företagen inom ljud, ljus och event** är läget fortfarande väldigt ansträngt och de jobb man har kunnat ställa om till genom att exempelvis erbjuda tjänster inom streaming och digitala sändningar möter, för många, i ganska ringa grad upp det stora tappet. För vissa medför de lättnader som nu införts ingen större skillnad då deras uppdrag ofta handlar om större evenemang. Men några andra tycker sig skönja en ljusning. Att det är långt ifrån normala nivåer men att man gläds över det rör på sig på ett annat sätt jämfört med förra hösten. Flera har uppdrag och turnéer inbokade under hösten med förhoppningar om att dessa ska bli av givet smittläget.